ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан біологічного факультету

_____ Л. О. Омельянчик

“___” _____ 2026

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вікова психофізіологія

підготовки бакалавра

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров’я людини)

предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров’я людини)

спеціальності 014 Середня освіта

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Гороховський Є.Ю., канд. біол. наук, доцент кафедри фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини

Протокол № 1 від “28” серпня 2026 р.
Завідувач кафедри фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини _____ О. Г. Кущ

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ В. В. Перетятько

2026 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Зв'язок з викладачем:
E-mail: yehor.horokhovskyi@gmail.com
Сезн ЗНУ повідомлення: https://moodle.znu.edu.ua/message/index.php?id=17774
Телефон: 095 54 26 723
Інші засоби зв'язку: Telegram +380 95 54 26 723
Кафедра: кафедра фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини, III корпус ЗНУ, вул. Гоголя 62

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни "Вікова психофізіологія" є формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про фізіологічні механізми психічного розвитку людини в онтогенезі, починаючи з пренатального періоду і закінчуючи старістю. Дисципліна охоплює широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком сенсорних систем, рухової сфери, когнітивних функцій, емоційної регуляції та соціальної поведінки на різних етапах життя, з переважним акцентом на дитячому та підлітковому віці. Особлива увага приділяється вивченню нейрофізіологічних основ психічних процесів, віковим особливостям функціонування мозку та впливу генетичних і середовищних факторів на психофізіологічний розвиток.

Вікова психофізіологія є ключовою дисципліною для майбутніх вчителів біології та здоров'я людини, оскільки вона забезпечує глибоке розуміння біологічних закономірностей психічного розвитку, що є необхідним для ефективної організації навчально-виховного процесу. Знання вікових психофізіологічних особливостей дозволяє враховувати індивідуальні відмінності учнів, оптимізувати методи навчання, створювати сприятливі умови для розвитку когнітивних здібностей, емоційного інтелекту та соціальної компетентності.

На сучасному ринку праці зростає потреба у фахівцях, які володіють знаннями про психофізіологічні механізми навчання та розвитку, здатні застосовувати ці знання для вирішення практичних завдань у галузі освіти, адже сучасні тенденції у ній спрямовані на індивідуалізацію навчання, використання нейротехнологій та створення освітнього середовища, що сприяє гармонійному розвитку особистості. Майбутні фахівці, які планують працювати у освітній та суміжних галузях, не можуть ефективно виконувати свої професійні обов'язки без знань, отриманих на цьому курсі, адже він є основою для розуміння біологічних механізмів поведінки, навчання та адаптації. Без знання вікових психофізіологічних особливостей неможливо забезпечити ефективний розвиток учнів, сприяти їхньому здоров'ю та благополуччю, а також запобігати виникненню психологічних проблем.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	**Вибіркова**
Семестр	7-й
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість годин	150
Лекційні заняття	20 год.
Практичні заняття	40 год.
Самостійна робота	90 год.
Консультації	Розклад консультацій розміщено на офіційному сайті університету та сторінці курсу (https://moodle.znu.edu.ua/ course/view.php?id=17774), очні консультації проводяться в ауд. 109а, III корпус ЗНУ, дистанційні - у Zoom (логін 522 354 6635 пароль DMMnjl)
Вид підсумкового семестрового контролю:	**залік**
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17774

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти	Пояснювально-ілюстративний метод. Репродуктивний метод.	Поточний тестовий контроль знань після вивчення окремих тем змістових модулів. Захист практичних робіт. Оцінювання есе.
ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **СПК 8.** Здатність розуміти й застосовувати базові знання з медико-біологічних дисциплін для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини.	Пояснювально-ілюстративний метод. Репродуктивний метод. Частково-пошуковий метод.	Поточний тестовий контроль знань після вивчення окремих тем змістових модулів. Перевірка завдань для самостійного виконання.
РН 1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків. **РН 5.** Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками. **РН 19.** Знає, розуміє і застосовує у професійній діяльності теоретичні й методичні засади організації занять здоров'язбережувальної спрямованості в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.	Репродуктивний метод. Частково-пошуковий метод. Дослідницький метод.	Підсумковий тестовий контроль знань після вивчення повного курсу. Захист індивідуального творчого завдання.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до вікової психофізіології

Визначення предмету, завдань і об'єкту вікової психофізіології. Місце вікової психофізіології в системі психологічних, біологічних і медичних наук. Зв'язок з дитячою та педагогічною психологією, нейропсихологією, генетикою поведінки, фізіологією вищої нервової діяльності. Історія розвитку вікової психофізіології: основні етапи, ключові постаті та їх внесок. Методологічні принципи вікової психофізіології. Сучасні напрямки досліджень у віковій психофізіології. Основні поняття вікової психофізіології: вік, розвиток, дозрівання, сенситивні періоди, гетерохронність, пластичність мозку. Значення вікової психофізіології для педагогічної практики, розробки освітніх програм та індивідуального підходу до навчання.

Змістовий модуль 2. Методологічні основи вікової психофізіології

Загальні принципи організації психофізіологічного дослідження в онтогенезі. Вимоги до формування вибірки досліджуваних різних вікових груп. Етичні та деонтологічні аспекти проведення психофізіологічних досліджень з дітьми та підлітками. Методи реєстрації електричної активності мозку: електроенцефалографія (ЕЕГ) - принципи, можливості та обмеження методу. Викликані потенціали (ВП) - види ВП, особливості застосування у наукових дослідженнях. Методи оцінки функціонального стану вегетативної нервової системи: електрокардіографія (ЕКГ) — аналіз варіабельності серцевого ритму, показники адаптації. Шкірно-гальванічна реакція (ШГР) — механізми формування, інформативність у дослідженнях емоцій та когнітивних процесів. Методи дослідження рухової активності: електроміографія (ЕМГ) - оцінка м'язової активності, стабілографія - аналіз постурального контролю. Окулографія — реєстрація рухів очей, застосування у вивченні уваги та когнітивних процесів.

Змістовий модуль 3. Фізіологічні механізми розвитку сенсорних систем в онтогенезі

Закономірності розвитку зорової системи: формування гостроти зору, кольорового зору, бінокулярного зору. Критичні та сенситивні періоди розвитку зорової системи. Розвиток слухової системи: формування гостроти слуху, розрізнення звуків різної частоти та інтенсивності, локалізація джерела звуку у просторі. Розвиток тактильної, нюхової та смакової сенсорних систем: особливості формування тактильної чутливості, розпізнавання запахів та смаків у різні вікові періоди. Вікові особливості функціонування сенсорних систем: зміни порогів чутливості, швидкості обробки сенсорної інформації, інтеграції сенсорних стимулів. Вплив сенсорної депривації та сенсорної збагаченості на розвиток мозку та психіки дитини.

Змістовий модуль 4. Психофізіологія розвитку рухової сфери

Розвиток рухових навичок у немовлят: формування смоктального рефлексу, хапального рефлексу, рефлексу повзання. Етапи розвитку локомоції: перевертання, сидіння, повзання, стояння, ходьба. Формування координації рухів у дітей дошкільного віку: розвиток великої та дрібної моторики, координація рухів рук і ніг. Розвиток дрібної моторики та її значення для формування навичок письма, малювання, конструювання. Психофізіологічні механізми формування довільних рухів: роль кори великих півкуль, підкіркових структур, мозочка у програмуванні та регуляції рухів. Роль пропріоцептивної сенсорної інформації у контролі рухів. Вплив фізичної активності та занять спортом на розвиток мозку, когнітивні функції та емоційний стан.

Змістовий модуль 5. Психофізіологічні основи когнітивного розвитку

Розвиток уваги в онтогенезі: види уваги (мимовільна, довільна, післядовільна), властивості уваги (концентрація, переключення, розподіл, обсяг). Фізіологічні механізми уваги: роль ретикулярної формації, таламусу, лобових часток кори у регуляції уваги. Вікові особливості розвитку уваги: зміни обсягу, стійкості, переключення уваги у дітей різного віку. Розвиток пам'яті в онтогенезі: види пам'яті (сенсорна, короткочасна, довготривала, процедурна, декларативна), процеси пам'яті (запам'ятовування, зберігання, відтворення, забування). Фізіологічні механізми пам'яті: роль гіпокампу, амигдали, кори великих півкуль у формуванні слідів пам'яті. Вікові особливості розвитку пам'яті: зміни обсягу, швидкості запам'ятовування, тривалості зберігання інформації у дітей різного віку. Розвиток мислення в онтогенезі: види мислення (наочно-дійове, наочно-образне, словесно-логічне), операції мислення (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, абстрагування). Формування понять: етапи формування понять, роль мови у формуванні понять. Розвиток мовлення в онтогенезі: етапи розвитку мовлення (гуління, лепет, перші слова, фрази), фізіологічні механізми мовлення (роль зон Брока та Верніке).

Змістовий модуль 6. Психофізіологія емоційного розвитку

Розвиток емоцій в онтогенезі: первинні та вторинні емоції, диференціація емоцій, формування емоційної регуляції. Фізіологічні кореляти емоцій: зміни частоти серцевих скорочень (ЧСС), дихання, шкірно-гальванічної реакції (ШГР), міміки, голосу під час переживання різних емоцій. Роль амигдали, гіпокампу, префронтальної кори у регуляції емоцій: нейробіологічні механізми формування емоційних реакцій, контролю емоцій, усвідомлення емоцій. Формування емоційного інтелекту: розпізнавання емоцій, розуміння емоцій, управління емоціями, використання емоцій для вирішення проблем. Вплив емоцій на когнітивні процеси та поведінку: вплив емоцій на увагу, пам'ять, мислення, прийняття рішень, соціальну взаємодію. Емоційні розлади у дітей та підлітків: тривожні розлади, депресія, розлади поведінки, їх психофізіологічні особливості.

Змістовий модуль 7. Психофізіологія соціальної поведінки

Розвиток соціальної поведінки в онтогенезі: формування прихильності, соціальної ієрархії, альтруїзму, агресії. Формування соціальних навичок: навички спілкування, співпраці, вирішення конфліктів, емпатії. Психофізіологічні механізми соціальної взаємодії: розпізнавання емоцій за виразом обличчя, голосом, жестами, позами; розуміння намірів та думок інших людей (теорія розуму); емпатія - здатність співпереживати емоційний стан іншої людини. Роль дзеркальних нейронів у соціальному навчанні, імітації, розумінні дій інших людей. Вплив соціального середовища на розвиток мозку: роль соціальної підтримки, соціальної ізоляції, соціального стресу у формуванні мозкових структур та функцій. Соціальні розлади: аутизм, синдром Аспергера, розлади соціальної адаптації, їх психофізіологічні особливості.

Змістовий модуль 8. Психофізіологічні аспекти навчання та виховання

Психофізіологічні основи навчальної діяльності: роль уваги, пам'яті, мислення, мотивації у навчанні. Вікові особливості навчання: особливості сприйняття, уваги, пам'яті у дітей різного віку; сенситивні періоди для засвоєння різних видів знань та навичок. Вплив стресу на навчання: фізіологічні механізми стресу, вплив хронічного стресу на когнітивні функції та емоційний стан. Психофізіологічні основи мотивації: роль дофаміну, серотоніну, норадреналіну у формуванні мотивації до навчання; вплив позитивних та негативних емоцій на мотивацію. Індивідуальний підхід до навчання з урахуванням психофізіологічних особливостей учнів: врахування типу

нервової системи, когнітивного стилю, емоційного профілю учня. Нейропсихологічний підхід до навчання: діагностика та корекція навчальних труднощів з урахуванням особливостей функціонування мозку. Розробка навчальних програм та методик з урахуванням психофізіологічних закономірностей розвитку.

Вид заняття /роботи	**Назва теми**	**Кількість годин**	**Згідно з розкладом**
		о/д.ф.	
Лекція № 1	Предмет, завдання, структура та методи вікової психофізіології. Місце вікової психофізіології в системі наук. Основні етапи розвитку вікової психофізіології.	2	*щотижня / тиждень 1*
Практичне заняття № 1	Аналіз основних понять вікової психофізіології: вік, розвиток, дозрівання, сенситивні періоди, гетерохронність.	4	*щотижня / тиждень 1*
Самостійна робота № 1	Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку, 2022. С. 10-46.	9	*щотижня / тиждень 1*
Лекція №2	Методи вікової психофізіології: спостереження, експеримент, психофізіологічне тестування, апаратні методи (ЕЕГ, ЕКГ, ЕМГ, окулографія тощо).	2	*щотижня / тиждень 2*
Практичне заняття №2	Опанування базових навичок застосування методів психофізіологічного дослідження (вимірювання ЧСС, аналіз варіабельності серцевого ритму, прості проби з ЕЕГ).	4	*щотижня / тиждень 2*
Самостійна робота №2	Психофізіологія / Макарчук М.Ю. та ін, 2011. С. 15-52.	9	*щотижня / тиждень 2*
Лекція №3	Розвиток зорової, слухової, тактильної, нюхової та смакової сенсорних систем у різні вікові періоди.	2	*щотижня / тиждень 3*
Практичне заняття №3	Аналіз вікових особливостей функціонування сенсорних систем. Визначення порогів чутливості.	4	*щотижня / тиждень 3*
Самостійна робота №3	Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку, 2022.С. 86-124.	9	*щотижня / тиждень 3*
Лекція №4	Розвиток рухових навичок та координації рухів у дітей різного віку. Формування довільних рухів.	2	*щотижня / тиждень 4*
Практичне заняття №4	Дослідження розвитку моторики та координації рухів у дітей та підлітків.	4	*щотижня / тиждень 4*
Самостійна робота №4	Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку, 2022. С. 159-169.		*щотижня / тиждень 4*
Лекція №5	Розвиток уваги, пам'яті, мислення та мовлення в онтогенезі. Формування когнітивних стратегій.	2	*щотижня / тиждень 5*
Практичне заняття №5	Психофізіологічні методи дослідження когнітивних процесів (тести на увагу, пам'ять, інтелект).	4	*щотижня / тиждень 5*
Самостійна робота №5	Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку, 2022.С. 173-238.	9	*щотижня / тиждень 5*
Лекція №6	Розвиток емоційної сфери в онтогенезі. Формування емоційного інтелекту.	2	*щотижня / тиждень 6*
Практичне заняття №6	Методи діагностики емоційного стану та емоційного інтелекту.	4	*щотижня / тиждень 6*
Самостійна робота №6	Психофізіологія / Макарчук М.Ю. та ін, 2011. С. 144-161.	9	*щотижня / тиждень 6*

Лекція №7	Розвиток соціальної поведінки та соціальної адаптації в різні вікові періоди.	4	*щотижня / тиждень 7*
Практичне заняття №7	Аналіз психофізіологічних механізмів соціальної взаємодії (міміка, жести, вокалізація).	4	*щотижня / тиждень 7*
Самостійна робота №7	Психофізіологія / Макарчук М.Ю. та ін, 2011. С. 77-125.	9	*щотижня / тиждень 7*
Лекція №8	Психофізіологічні основи навчальної діяльності. Вікові особливості навчання.	4	*щотижня / тиждень 8*
Практичне заняття №8	Розробка рекомендацій щодо оптимізації навчального процесу з урахуванням вікових психофізіологічних особливостей учнів.	4	*щотижня / тиждень 8*
Самостійна робота №8	Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку, 2022. С. 239-291.	9	*щотижня / тиждень 8*

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Лекція 1	Тестовий контроль знань	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	3,0
Лекція 2	Тестовий контроль знань	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	3,0
Лекція 3	Тестовий контроль знань	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	3,0
Лекція 4	Тестовий контроль знань	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	3,0
Лекція 5	Тестовий контроль знань	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	3,0
Лекція 6	Тестовий контроль знань	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	3,0
Лекція 7	Тестовий контроль знань	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	3,0
Лекція 8	Тестовий контроль знань	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	3,0
Практичне заняття 1	Захист практичної роботи відповідно до плану заняття	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	2,0
Практичне заняття 2	Захист практичної роботи відповідно до плану заняття	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	2,0
Практичне заняття 3	Захист практичної роботи відповідно до плану заняття	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	2,0
Практичне заняття 4	Захист практичної роботи відповідно до плану заняття	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	2,0
Практичне заняття 5	Захист практичної роботи відповідно до плану заняття	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	2,0
Практичне заняття 6	Захист практичної роботи відповідно до плану заняття	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	2,0
Практичне заняття 7	Захист практичної роботи відповідно до плану заняття	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	2,0
Практичне заняття 8	Захист практичної роботи відповідно до плану заняття	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	2,0
Самостійна робота 1-4	Індивідуальне письмове завдання до першої атестації	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	5,0

Самостійна робота 5-8	Індивідуальне письмове завдання до другої атестації	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	5,0
Усього	**18**			**60**
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання - підсумковий тестовий контроль знань	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	30
	Практичне завдання - індивідуальна робота	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	Розміщено у СЕЗН ЗНУ	10
Усього підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 - 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 - 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 - 84 (добре)		
D	70 - 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 - 69 (достатньо)		
FX	35 - 59 (незадовільно - з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 - 34 (незадовільно - з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: УАЇД "Рада", 2022. 327 с.

Додаткова:

1. Психофізіологія: навчальний посібник / Макарчук М.Ю., Куценко Т.В., Кравченко В.І., Данилов С.А. Київ : ООО "Інтерсервіс", 2011. 329 с.
2. Філіппов М. М. Психофізіологія людини: навчальний посібник. Київ: МАУП, 2003. 136 с.

Інформаційні ресурси

1. Saybrook Psychophysiology Guide — LibGuides [Електронний ресурс]. URL: https://tcsedsystem.libguides.com/saybrook/psychophysiology/websites (дата звернення: 30.08.2026)
2. ScienceDirect — Psychophysiology Overview [Електронний ресурс]. URL:: https://www.sciencedirect.com/topics/psychology/psychophysiology (дата звернення: 30.08.2026)
3. LT (by ADInstruments) - Psychophysiology Lessons & Labs [Електронний ресурс]. URL:: https://www.adinstruments.com/lt/psychophysiology (дата звернення: 29.08.2026)
4. Association for Applied Psychophysiology and Biofeedback (AAPB) [Електронний ресурс]. URL:: https://en.wikipedia.org/wiki/ (дата звернення: 30.08.2025)
5. International Journal of Psychophysiology [Електронний ресурс]. URL:: https://en.wikipedia.org/wiki/International_Journal_of_Psychophysiology (дата звернення: 30.08.2026)

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

Вивчення курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студенти, які за певних об'єктивних обставин, підтверджених документально, не можуть відвідувати заняття регулярно, повинні впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять, а окремі пропущенні контрольні заходи повинні бути відпрацьовані не пізніше ніж впрод овж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється за питаннями, визначеними планом заняття.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 75% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність академічного плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Академічним плагіатом вважається: копіювання чужої наукової роботи або компіляція декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; перефразування чужої праці без згадування її автора. Будь-яке запозичене речення, концепція або ідея, а також будь-яке зображення (ілюстрація, фотографія), повинно мати посилання на автора. Загалом текст виконаної студентом письмової роботи повинен мати не більше 20% текстових запозичень (оригінальність тексту не менше 80%).

Посилання у тексті роботи на будь-які веб-сторінки, які розміщено у мережі Internet, бази даних рефератів та письмових робіт є неприпустимим. Виключення становлять лише офіційні сайти державних та наукових установ, причому кількість таких посилань не повинна перевищувати 20% від усієї кількості використаної літератури.

У разі виявлення академічного плагіату робота анулюється і не підлягає повторній перездачі.

Використання систем штучного інтелекту

Використання систем штучного інтелекту (ШІ) дозволяється для: 1) для створення ілюстративних графічних матеріалів до презентацій, із обов'язковим зазначенням того, що зображення згенеровано системою ШІ; 2) окремих текстових фрагментів, але лише при належному цитуванні джерела походження тексту (із точним вказанням системи штучного інтелекту).

Не дозволяється використання штучного інтелекту:

1) для виконання лабораторних завдань, логічних схем тощо;

2) генерування тексту есе, звітів тощо.

У разі зловживання системами ШІ при виконанні роботи, остання анулюється і не підлягає повторній перездачі.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання засобів мобільного зв'язку та обчислювальних пристроїв під час дозволяється лише під час лекційних та лабораторних занять виключно у навчальних цілях (уточнення певних даних, отримання довідкової інформації, проведення розрахунків та обчислень).

Під час виконання будь-яких контрольних заходів використання мобільних електронних засобів, не пов'язаних із безпосереднім виконанням завдання, з метою пошуку або уточнення інформації є категорично забороненим.

У разі порушення цієї заборони поточне завдання анулюється, з правом перескладання, але із штрафним балом (-1 бал для завдання поточного контролю та -10 балів — для підсумкового контролю).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є СЕЗН ЗНУ. Важливі повідомлення загального характеру — зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, посилання на конференції у Zoom, Google Meet та ін. — регулярно розміщуються на форумі курсу. Для персональних питань також дозволяється використовувати месенджери (Telegram (бажано), Viber).

Питання обов'язково потрібно містити наступну інформацію:

1) прізвище та ім’я студента;
2) факультет:
3) повний шифр академічної групи та курс навчання;
4) навчальну дисципліну, якої стосується питання;
5) викласти суть питання.

Приклад невірного звернення. *Добрий день! Мені повідомили, що у мене мене борг із вашої дисципліни? Що потрібно зробити, щоб отримати залік?*

Приклад вірного звернення. *Добрий день. Мене звати Мелешко Олексій, біологічний факультет, гр. 6.0101, 2 курс. Я пропустив тестування зі змістового модуля №2 з дисципліни Біологічна статистика (був хворий на ГРЗ, про що маю медичну довідку). Зараз тестове завдання до цього змістового модуля вже закрите. Чи можу я скласти це тестове завдання?*

Якщо повідомлення не відповідає зазначеним вимогам, викладач залишає за собою право не відповідати на запитання, а направити студента для детального вивчення правил звернення з особистих питань, викладених у даному силабусі та загальних правил ділового спілкування (наприклад: Авраменко О.О., Яковенко Л.В., Шийка В.Я Ділове спілкування: Навчальний посібник. / За наук. ред. О. О. Авраменко. Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», 2015. 160 с.).

Відповіді на індивідуальні запити студентів, оформлені належним чином, надаються викладачем у термін до трьох робочих днів.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід’ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса:
Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.
ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites.znu.edu.ua/confucius